

**1994. aastal Eesti Vabariigi territooriumilt parvlaevaga
Estonia sõjatehnika väljaveo asjaolude väljaselgitamiseks
moodustatud Riigikogu uurimiskomisjoni
istungi protokoll nr. 23**

Tallinn, Toompea
Algus 14.04 lõpp 17.21

13. aprill 2006 a.

Juhataja: Margus Leivo

Protokollis: Martti Lutsar

Osalesid komisjoni liikmed: Ülle Rajasalu, K. M. Vaher, Evelyn Sepp

Puudusid: Jarno Laur, Trivimi Velliste

Kutsutud: Vassili Krjutškov, V. Voronin:, Margus Kurm

1. Vassili Krjutškovi kuulamine. Arutelu.

2. V. Voronini kuulamine. Arutelu.

3. Margus M. Kurmi kuulamine. Arutelu

I. Vassili Krjutškovi kuulamine. Arutelu.

M. Leivo

Meie oleme relvavedusid uurinud parlamendikomisjonis ja me tegutseme parlamendi kodukorra seaduse alusel. Me palume siia ette või kutsume ette meiega vestlema inimesi, kelle käest me arvame saada informatsiooni, mis aitab meie komisjoni tööd püstitatud eesmärki saavutada.

(vene keeles)

M. Leivo

Kui me hakkame selle tööga peale, siis mul on teile üks palve. Kõigepealt ma loen teile ühe paberi ette, kuhu ma palun teil alla kirjutada.

(vene keeles)

M. Leivo

Kui te alustate juttu, siis palun öelge oma nimi, sest see salvestub sinna. (vene keeles)
Mul on ettepanek, et me ei küsi, vaid anname talle võimaluse rääkida kõik, mis ta tahab ...konkreetselt. Minule ei ole tarvis tõlkida, lepime niimoodi kokku, et kui tekib vajadus. Lepime niimoodi kokku, et kui tekib koht, kust aru ei saada, siis palume tõlgi abi.

M. Leivo loeb ette kodukorra seadusest väljavõtte vene keeles. Dokument allkirjastati.

M. Leivo: lepime kokku, et me viime läbi jutu teemal V. Voronini kohver ja palun, kuna initsiatiiv oli teie, rääkida kõike mida te sellest asjast teate ja kui meil pärast seda tekivad küsimused, siis me küsime.

Me ei ole teda välja kutsunud vaid ta on tulnud omal initsiatiivil.

Vassili Krjutškov: ma ütlen mõned sõnad. Milles on mõte. Meid ei ole kuskile kutsutud, mitte keegi pole midagi küsinud. 1. aprillile eelnevalt näidati televiisoris, parvlaeva Estonia hukule viidates, ja öeldi, et V. Voronin: äritses nagu relvadega. Mõtlesin, et televiisoris räägitu on kuulujutt. Aga 1. aprillil meie lehes Põhjarannik kirjutati üks artikkel, ja siis veel. Aga V. Voroninil jäi alles kolm poeg, kes elavad siin, naine, meie jäime, minu tütar, ja minu lapselapsed. Ebameeldiv, inimest seal teatakse, st teati Kohtla-Järvel. Ja nii mudaga loopida, ma peale seda kohe läksin ajalehe toimetusse. Rääkisin Põhjaranniku peatoimetajaga, kutsusime veel inimesi.

Meenutab nime, aga ei meenu. Kalda vist. Tema selle artikliga tegeles. Ja saatis ka Postimehesse. Vist. Minul oli see asi väga ebameeldiv. Pärast seda veel, oli ajakirjas Vesti, seal ka V. Voroninist kirjutatakse. Teate kirjutatakse sellist jälkust. Et tal vend töötab Moskvas, firmas mingis ja aga teate, tal pole üldse venda. Aga kirjutavad, et ta oli seotud relvaveoga. Väga ebameeldiv on kõike seda läbi elada. Milleks nii kirjutatakse. Ma tahaks, et nad ei kirjutaks mitte kontrollitud fakte. Ootan küsimusi.

M. Leivo: rääkige palun asjast.

V. Krjutškov: (vene keeles) meie firma tegeles toiduainete müügiga. Me olime seotud fimaga Enka Taanist. Sealt me ostsime toiduaineid ja ei saanud rahasid kätte. Meil olid neile pretensioonid, et nemad olid meile raha võlgu, meie firmale. Nad sellest keeldusid ja korjasime kokku kõik dokumendid, ja sõitsime sinna, Aleksander V. Voronin:, mina, ma töötasin koos nendega, ma oli tema asetäitja üldistes asjades. Ta võttis minu ja oma poja, kes oli siis 15. aastane. Tema võttis selle pärast, et ta oskas rääkida inglise keelt. Selles firmas juhataja vene keelt rääkis halvasti aga inglise keelt küll. Kogusime dokumendid....

E. Sepp

Ma korraks täpsustan üle. Mingisugune äriine vaidlus, et ei saanud rahasid kätte või mismoodi see ...

Tõlk tõlgib eelneva jutu uuesti üle.....

V. Krjutškov:/tõlk/ me võtsime dokumendid, võtsime kaasa ka kompuutri ja printeri. Ostsime piletid praamile ja sõitsime. Õhtul me... kui istusime praamile, istusime baaris, sõime. Pärast Vassili läks kajutisse. Meie Aleksandriga jäime baari ja istusime ja vaatasime....

M. Leivo: millisesse kajutisse?

V. Krjutškov: /tõlk/ me olime 6 dekil. Ma ei mäleta numbrit. Selles kajutis oli kaks koikut. Ühel magas Aleksander ja mina Vassiliga teisel. Meie siis jäime baari. Esinesid tüdrukud. Istusime kuskil 23.00. ei tea täpselt. Tundime, et algas kõikumine, merel olid lained. Läksime kajutisse, aga juba koridoris minnes kõigutas meid. Jõudsim, läksime magama. Vassili lapselast veidike ajas südant pahaks. Käis mitu korda WC-s. meie nagu jäime magama. Ja nüüd ma üksik asju ei mäleta, aega on läinud. Üks tõuge nagu oli. Aga me ju magasime. Pärast oli selline tugevam tõuge ja praam läks kreeni. Me lendasime koikust välja.

M. Leivo: küsin, aknad, kuhu avanesid.

V. Krjutškov:/tõlk/ ma ei tea. Nad olid kinni. Kui me välja sõitsime, siis ma nägin kuidas visiir üles tõusis. Aken oli aparelli poole. Aleksander on enne käinud Helsingis ja nende laev tookord istus madalikule. Neil ka laev, ei mäleta millega, sattus laev karile. Tookord nad päästeti sealt madalikult lahti. Nad arvasid, et sattusid madalikule, jäid kinni. Lihtsalt oli krigin selline.. Ma ka nüüd mõtlesin, et me sattusime madalikule. Laev oli juba ette poole kaldu. Aleksander ütles siis, et ära satu paanikasse. Sest tal oli selline juhus olnud. Võtsime pintsakud ja ...

V. Krjutškov: /tõlk/ koridori oli tunne nagu me läheksime mäest üles. Aga ma ei tea kas me läksime nina või saba poole! Laev suur ja ma ei tea. Kajutist väljudes me keerasime paremale. Siis, kui nad tõusid mööda seda koridori üles, kolmekesi, kalle oli niivõrd suur juba, et siin see Aleksander ei jäänud pidama, kukkus tagasi ja kukkus alloleva kajuti uksest sisse, murdis selle ukse, läbi selle ukse kukkus.

M. Lutsar: Kellaegadest võibolla peaks ka rääkima.

V. Krjutškov: /tõlk/ Poeg laskus alla ja hakkas isa niimoodi ülespoole tõmbama ja tema ka aitas. Siis me jõudsim üles, seal olid inimesed, Anti päästeveste. Aitasid üksteisel need selga. Hakkasid minema 7. tekile. Sest kõik sinna hakkasid minema.

Siis me aitasime üksteist jne. Nii kui me sellele 7. tekile välja ronisime, siis suure lainega uhtus nad sealt juba merre ja rohkem nad pole teineteist näinud.

V. Krjutškov: /tõlk/: kui ma juba vees olin, hakkasin üritama üles poole ujuda, et õhku saada. See külg, mis on päästeparve küljes on selline kõis, võttis sellest kõiest kinni.

Inimesed tõstsid ta pardale. Mingisugune pael läks lahti tõstmise käigus ja hakkas teda kägistama. Ta vabanes sellest päästevestist ja siis nad said tõsta ta sinna parve peale. Seal oli 12. inimest. Ühesõnaga, umbes kahe tunni jooksul kaks meest, üks viiekümnene, teine kolmekümnene surid alajahtumise tõttu. Parvel oli selline kate peal ja lainega surus nad vastu selle parve põrandat ja siis nad üritasid seda uuesti üles tõsta.

Ta mõtles, et nüüd, kui ta oli sellest päästevestist ilma, et äkki võtab kelleltki surnult ära, kuid nad ei suutnud seda teha. Hakkas koitma juba. Kopterid juba lendasid, mõned laevad olid. Kopterist laskus alla päästja, kõitega tõmmati meid koptesisse. Tohutult külm oli. Poole päevani olid sellised külmavärinad. Kui meid peale tõsteti, siis vist oli see Silja Line, lasti meid sinna. Kaeti tekkidega, anti teed, kohvi. Ma olin kindel et ma ei ela seda üle. Ma väga muretsesin lapselapse pärast. Ja Aleksandri pärast, kas on elus, küsisin ekipaaži inimeste käest, kuidas teada saad. Nemad ütlesid, et nemad andis oma nimekirjad, kes neil olid peal. Veel ei tea nad vastust.

E. Sepp

Mis keeles te selle ekipaaži inimestega rääkisite?

V. Krjutškov:

Vene keeles. Muud ma ei oska.

Ü. Rajasalu

Kas nimesid küsiti nende käest, iga inimese käest nagu eraldi? Andmeid saadi päästjate käest.

M. Leivo

Kunas küsiti tema käest, et kellega on tegu, kas laeva peal või helikopteri peal?

(M. Leivo küsib seda vene keeles).

V. Krjutškov: laeval küsitleti teid, Silja Line peal. Kopteris ei küsitud midagi. Keegi ei olnud suuteline seal ka rääkima. Kuskil 5 paiku päeval st 17.00, mulle anti telefon, meeskonna liige üks rääkis vene keelt, kes pääses Estonialt. Ta küsis mu nime, perekonnanime, kust jne. ma teda palusin et ta helistaks mulle koju. Siis kuskil kell 17.00 valiti mulle minu ütlemise järgi number. Sain tütre kätte. Ta juba teadis, et lapselaps on elus ja Aleksander ka. Aleksander oli Turus. Vassili aga oli Helsingis. Ka meid viidi pärast Helsingisse haiglasse. Arstid võtsid meid vastu jne. kas on traumad jne. pärast mulle öeldi, et Vassili on hotellis ja mind viidi ka sinna ja me kohtusime. Olime seal temaga kuskil 2 päeva. Pärast sõitsime Turusse, sinna siis meid tuttav, kes elab Helsingis. Me leidsime tema nr jne. seal kohtusime Aleksandriga, seal oli me ka ca 2 päeva. Siis lubati Aleksandril sõita koju. Tal oli metallist korsett, tal oli selgrootrauma.

Ü. Rajasalu: Mul on üks küsimus, et Aleksandril oli jalg kipsis olnud, kui ta laeval oli, kas see on tõde või ei ole tõde.

V. Krjutškov: ei, ei ole olnud. Ta oli täiesti terve.

M. Leivo: aga pärast kui Aleksander tagasi tuli Turust, kas siis olid tal mingeid murde?

V. Krjutškov: ei, tal oli see korsett. Ei olnud ei jalatraumasid ja nii edasi. Meiega hoiti selle kahe päeva jooksul, mis me Turus olime, sidet. Ma ei teagi kust organisatsioonidest. Me ei muretsenud piletite pärast jne, meile tuldi järgi. Turust toodi otse helsingi lennujaama ja sealt Tallinna.

E. Sepp: Siia kohe täpsustav küsimus, et kes neile järgi tuli, kuidas neid viidi haiglast lennujaama, kas nad pidi veel oma nime kuskil ütlema kellelegi?

V. Krjutškov: /tõlk/: Turus nad olid hotellis. Kahekesi, Aleksander oli haiglas. /Tõlk/: Ta arvab, et need inimesed, kes järgi tulid neile ja viisid nad lennujaama, olid saatkonnast.

E. Sepp: Kas Eesti saatkonnast? Kas teilt küsiti siis nime veel kuskil või võib öelda, üks oli hotellis, üks oli haiglas.

V. Krjutškov: /tõlk/: Tähendab enne seda, kui nad hotelli ja haiglasse sattusid, nemad kahekesi selle Vassiliga, kui nad seal laeva pealt, kes neid päästis, ühesõnaga maapeale toodi, oli seal üks komisjon, kus igalt päästetult küsiti, kes ta on, kust kohast ta on jne.

Ü. Rajasalu

Kas Eesti uurijad ka kutsusid neid endaga vestlema siin, siis kui nad Eestis juba olid?

V. Krjutškov: /tõlk/: kaks või kolm korda küsitles Helsingis komisjon.

E. Sepp: Mis keeles, kes need olid siis? Kes siis, Rootsi või Eesti konsulid ei saanud ligi?

V. Krjutškov: vene keeles. Kes rääkis oli venelane. Minu arust, igatahes oli puhas vene keel.

E. Sepp: Kas nad oma tunnistuste peale mingeid allkirju ka andsid või see kuidagi vormistati tõenäoliselt. Mitu päeva hiljem nad Eestisse jõudsid?

V. Krjutškov: ma ei mäleta praegu. kõik kirjutati üles, mis me rääkisime, Tallinnasse kui lendasime, siis kohe kolmekesi viidi eraldi tupp. Ei lubatud isegi lähedastega kohtuda. Tallinnasse jõudsimel me 5 päeva vist. Täpselt ei mäleta. Aga võib olla kirjutasime alla, ei mäleta.

M. Leivo: läheme tagasi kohvri juurde

V. Krjutškov: V. Voronin:i kohvris olid kõik need dokumendid, millest ma rääkisin, et me sõitsime lahendamata seda, kes kellele võlgu oli, kas meie neile või nemad meile. Meil olid neile pretensioonid neile, aga nemad ütlesid, et nad ei ole meile võlgu, sellepärast oli mõte selles, et need dokumendid olid selles kohvris.

M. Leivo: missugune see kohver välja nägi, kas diplomaatkohver?

V. Krjutškov: see oli diplomaatkohver, neid on õhukesti, aga temal oli laiem kohver.

E. Sepp: Mina palun teda kirjeldada arvutit ja seda printerit, millised need umbes välja nägid? Umbes kui suured?

V. Krjutškov: Nii printer kui ka arvuti olid väikesed.

Ü. Rajasalu

Arvuti ja printer olid kohvris?

E. Sepp

Kus nad olid, kajutis?

V. Krjutškov: Seda võib teile Vasja ütelda. Mul oli kohver. Ülikonnad jne. olid sees, me läksime ju nädalaks või nii. Kompuuter milline, teab Vassili. Mina nendele ligi ei lähe, ma ei oska neid kasutada. Mitte suur. Printer ka polnud suur. Kus mis oli ma ei tea, mina elan ühes kohas, nemad teised, igauks pani omad asjad kokku mis vaja kaasa. Aga aega on nii kaua möödas, et ma ei mäleta isegi milline oli minu kohver.

Tõlk: pöördume tagasi laevale, püüdke meelde tuletada, et mis kajutis veel oli.

V. Krjutškov: toalet oli kajutis, laud. Toolid. Ei mäleta. Kajut ei olnud ju suur. Vasakul toalet, kõik vastakuti. Ja nende vahel illuminaator.

M. Leivo: Ma küsin siis nii, et Aleksander pääses nii, et tal ei olnud kohvrit käes, kus kohast ta uuesti välja ilmus. ma küsin siis nii, teie väimees Aleksander, te ütlesite, et ta oli peres ainuke laps, ei olnud õdesid ega vendi)

V. Krjutškov. Aga ta ei ilmunud välja. Teda ei ole üldse olemas. Ta jäi sinna.

M. Leivo: miks nii öelda V. Voronini kohver on sattunud mingisuguste legendide ja spekulatsioonide keskmesse?

V. Krjutškov: isiklik arvamus, et need tellijad, kes midagi tegid, neil oli vaja kogu see asi kellegi kaela ajada. Kui V. Voronin: suri, siis algas see kammaja. Kust see võetud, on ka minule kummaline. Et tal oli kohver käe külge seotud. No miks, mis eesmärgil, arusaamatu. Ma ju olid seal, me ei läinud lahku üldse.

M. Leivo: teie väimees, Aleksander, te ütlesite, et ta oli üksik, ilma vendadeta?

V. Krjutškov: tal on õde, kes elab Norilskis.

M. Leivo: Millal Aleksander kolis Eestisse?

Krjutškov: ta kolis Eestisse kas 1989. või 1990. aastal, ma täpselt ei mäleta

M. Leivo: Mis asjaoludel?

Krjutškov: Põhjused olid sellised, mina tulin siia 1978. aastal, vahetasin Norilski korteri siia, aga nemad elasid samuti seal ja olid komanderingus Mongoolias ja töötasid seal kaevanduses Aleksander ja minu tütar olid Mongoolias ja nende lapsed olid seal. Pärast me tõime nad siia enda juurde. Me vahetasime ära nende korteri Kohtla-Järvele Norilskist ja nad tulid siia elama.

E. Sepp: Kas Aleksandril on Venemaal või Moskvas sugulasi?

V. Krjutškov: Aleksandri vanemad surid Venemaal, üks Norilskis, teine..... Leningradi oblastis juba pärast seda, kui Aleksander oli siia kolunud elama ja Aleksander siit käis lennukiga mööda

E. Sepp: Üks küsimus, see Aleksandri poeg, kus koolis ta õppis?

V. Krjutškov: See oli Kohtla-Järvel, minu meelest 3. keskkoolis.

E. Sepp: Kas see oli mingi erikallakuga kool?

V. Krjutškov: harilik kool, meil Kohtla-Järvel ei olnud erikallakuga koole.

E. Sepp: Kas ta on kuskil keeltekoolis ka käinud?

V. Krjutškov: koolis hakkas ta õppima juba ja pärast juba õppis sõitis õhtuti instituuti Narvas. Ta ise vastab, kuidas selle täpne nimi oli, ma ei mäleta. Pärast ta sõitis Tallinna, lõpetas oma kõrgkooli.

Ü. Rajasalu: Kas ta võib kinnitada, et selle kohvri järgi ei käidud kunagi ja see kohver on siia maani olemas, millest kõik räägivad?

(tõlgitakse vene keelde)

Krjutškov: Tõlk: Seda ta ei tea ja vastata sellele küsimusele ta ei saa.

M. Lutsar: Kas see vastab tõele, et nad plaanisid alguses kolmekesi minna lennukiga Taani, kui ta juba ei ütelnud seda ja kas olid need piletid olemas ja kui võimalik, äkki ta mäletab, miks nad jäid lennukist maha? Ja teiseks, kas nad mäletavad, et millal nad laevale läksid, kas viimaste hulgas ja kas nad mäletavad, kas laev hilines väljumisel ja kui palju siis?

(tõlgitakse vene keelde)

Krjutškov: Tõlk: Ei olnud lennukipileteid.

Krjutškov: Tõlk: Jaa, jutt oli, et kas lähme lennukiga ja otsustati minna laevaga.

Krjutškov: Tulid õigel ajal....tegid kontrolli, asusid oma kajutisse ja tema arvates nagu õigel ajal väljus laev.

M. Leivo: küsimusi mul veel kaks. See kohver, mis sinna jäi, kas oli seal kohvris mingeid viiteid, et see on hr. V. Voronini kohver. Kas võis ära tunda, kelle kohver see oli?

V. Krjutškov: ma ei oska vastata. Ma pole seda puutunud.

M. Leivo: kas võis juhtuda, et nad vahetati ära või seoti V. Voronini nimega mingi teine kohver hoopis?

Krjutškov: kes seda teab, sellele küsimusele on raske vastata, kuidas saab võõrast kohvrit...kas seal figureeris veel kohvreid või oli ainult see tema kohver.

Krjutškov: Kuidas saab figureerida, kes seal kontrollis, kui me tulime, 1 või 2 kohvrit või oli kellelgi veel selline kohver, kust me teame, me ju ei tea seda.

E. Sepp: Ma tulen korraks selle arvuti ja printeri juurde tagasi, kas need olid kuskil büroos, kontoris tavalises kasutuses ja kui nad läksid reisile, võtsid nad sealt kaasa, kas on nagu inimesi, kes on neid veel näinud?

Krjutškov: Ta ei kasutanud üldse arvutit, ta on nagu mina. Poeg Vassili võttis selle kaasa.

Tõlk: Kas need olid tema isiklikud või firma omad?

Krjutškov: Mis on firma oma ja mis on isiklik, firma oma ongi isiklik. Firma oli Aleksandri oma. See kompuuter ja printer kuulusid Aleksandrile, tema firmale. Aga kuna ta ise ei osanud teda käsitleda, siis

E. Sepp: Kas see põhiliselt oli kontoris, mitte kodus?

V. Krjutškov: kurat seda teab. Ma ei tea. Minu arust oli meil tööl kompuuter. Vassili käest küsige, mina neid ei puutunud

M. Leivo: Me täname teid selle vestluse eest. Kui meil veel tekib küsimusi, siis me võtame ühendust. On teil veel mida soovite ütelda.

Krjutškov

Esiteks aga, mulle teeb muret kogu see jama lehtedes, tahan teilt küsida, saan ka mina, kes selle jama kirjutada, kohtusse anda. Kas teha seda või mitte, mis te arvate?

M. Leivo: ma arvan, et te lihtsalt oma elu ära rikute. Liiga raske see tee saab olema. Ärge pange tähele, jääge rahulikuks-

V. Krjutškov: ma saan teist aru, aga seda on väga raske taluda jne.

E. Sepp: soovitan öelda ja mitte kommenteerida ühelegi ajakirjanikule rohkem, see tekitab ainult uusi artikleid ja ta ei pääse sellest. Öelda, et ta on komisjonis kõik ära rääkinud. Et ta rohkem ei kommenteeri kellelegi mitte midagi.

V. Krjutškov lahkus.

M. Leivo

See, mis ta rääkis, siin ei ole mõtet kahelda, aga mind huvitab see, kust tuli see film, see kohver jne, miks on seda seotud just selle isikuga. Aga see, mis puudutab seda printerit, ma saan täiesti inimlikult aru, et välismaale enda asjalikkuse näitamiseks oli see, et kasvõi seesama printer, mida sa ise kasutada ei oska, lihtsalt kaasa võtta. 94. aastal ei olnud see *laptop* teab mis võimas, aga ta oli olemas ja ka printerid olid olemas, mis olid sõna otseses mõttes nii suured.

E. Sepp

Ma esitan teistmoodi küsimuse. Kujuta ette, mingi Kohtla-Järve mingi putkamajanduse omanik, kas nad ikka on päris inimesed, kes ostavad lapsele mingi niisuguse 94. aastal mingi sellise arvuti ja sellise printeri, et laps saaks mängida? Ma natuke kahtlen selles.

Rajasalu

Mina kahtlen selles, et mina tean tippadvokaati, kes 95. aastal sai endale lubada *laptop*-i ja see oli nii popp.

II Vassili Voronini kuulamine. Arutelu.

M. Leivo

Kas võib eesti keelt rääkida? Kui me räägime eesti keeles, tõlkida pole vaja?

V. Voronin::

Jah. Ma saan aru.

M. Leivo

Aga kui ei saa aru, siis tuleb kohe küsida, siis me kohe tõlgime. Meil on tõlk kaasas. Ma ei hakka pikka sissejuhatust tegema. Teie siis, teie vanaisa rääkis siin väga pikalt

meiega ja me tegutseme seaduse alusel, parlamendi kodukorraseduse alusel, mis annab meile õiguse sellel teemal kõikidega vestelda ja teie olete siin teie enda initsiatiivil. Aga ikkagi sellest tulenevalt me tahame teile ette lugeda ühe paberi, mis näitab seda, lugege see paber läbi ja kirjutage sinna alla, et olete meie kodukorra, nende kahe paragrahvi, mis on teie jaoks olulised, tuttav.

M. Lutsar: see on väljavõte kodukorra seadusest.

M. Leivo: kui tohib, siis ma esitaks teile mõned küsimused alustuseks ja küsiks niimoodi, et räägite hästi inglise keelt?

V. Voronin: Inglise? Jah.

M. Leivo: Kus te õppisite? Eesti keeles rääkige.

V. Voronin:

Ma õppisin koolis...

M. Leivo

Kohtla-Järvel, Jõhvis, hea õpetaja? Kuna teie perre arvuti ilmus?

V. Voronin: esimene arvuti? Ma arvan, et kuskil 93. aastal. Kõige 286või nii.

M. Leivo

Mis arvuti see oli? Kas teil oli laptop ka või ei olnud?

V. Voronin:

Kaasa oli meil laptop, aga see oli töö oma. Mitte kodune.

M. Leivo

Firma, kuidas selle firma nimi oli, keda te esindasite seal? Te läksite Taani selle Jan...Jenka juurde. Kuidas teie firma nimi oli?

V. Voronin:

Praegu ma täpselt ei mäleta... Invest või.

M. Leivo

Kui suur see firma oli? Millega see tegeles? Kas tal olid poeketid, kuidas?

V. Voronin:

Vene keeles: tol ajal ma olin 15- aastane laps ja äri huvitas mind juba koolis. Ma oskasin päris hästi inglise keelt...

M. Leivo

Palun küsimused!

E. Sepp

Tuleme selle ebameeldiva juhu juurde tagasi või õnnetuse juurde tagasi, et kas te kirjeldasite seda, kuidas te läksite laeva peale, kuidas te kajutis, kus kajutis te olite, kellega, milline see kajut välja, kellega te kohtusite laeval ja mis te laeva peal tegite õhtul.

V. Voronin:

Põhimõtteliselt, kui me tulime laevale, sõime mingil ajal ja pärast seda läksin kajutisse. Kajut oli meil muidugi kõige ülemisel korrusel, see oli vist luksvariant, mitte kuskil all, aga üleval dekil. Põhimõtteliselt olin kajutis ja vaatasin televiisorit, isa ja vanaisa jäid restorani ja istusid seal. Pärast nad tulid tagasi, heitsid magama ja pärast seda kõik hakkas, et lainetus oli väga tugev, kuna me olime laevaninas,pärast ärkasime selle peale, et oli tugev värina moodi, magasime vanaisaga ühes voodis ja kukkusime voodist maha. Vanaisa ütles, et pange kohe riidesse ja lähme ruttu välja. Hakkasime riidesse panema, panime lihtsalt riidesse, ei jopet ega midagi, lihtsalt püksid ja pusa või sviitri, hakkasime väljuma ja kohe laev läks juba kreeni. Meie kajut oli nagu kuskil koridori keskel. Meie isaga kukkusime nagu alla. Ma aitasin isa tõusta, siis me hakkasime ülemisele dekile. Seal anti veste, panime need selge ja läksime välja. See oli sekund, kui kohe laine meid merre. Pärast me olime mingi aja meres, ma ronisin parvele, kõige lähemal olevale, päästepaati. Siis meid

tõmmati laevale. Pärast Soome, siis kohtusime vanaisaga jne. Laeva ma ei mäleta. Meid suure trossiga tõmmati. Vett oli palju, ja mitu korda tõmmati, päästapaat läks katki isegi.

M. Leivo

kas see oli juba hommikul?

V. Voronin:

Jah hommikul.

M. Leivo

Kas see oli teile ja teie isale esimene reis välismaale.

V. Voronin:

Ta väga tihti sõitis.

M. Leivo

Vabandage sellise küsimuse pärast, kui teil oli pilet 6. dekile, siis teie rahalised võimalused olid sellised, et saite endale lubada.

V. Voronin:

Loomulikult. Firma oli päris rikkas, me tegelesime sellel ajal... autod oli päris kallid, olid suured liha laadungid jne. alkohol, vedasime siia Eestisse ja Venemaale. Suured laadungid. Meil oli oma ladu, kust teised kauplused ostis jne.

M. Leivo

Millega te praegu tegelete?

V. Voronin: mul on oma äri, hotelli äri. Meil on hotell.

M. Leivo: tuleme tagasi kohvrite juurde. Kuidas teie selgitate seda kohvrite saatust.

V. Voronin: mul on väga raske seda seletada. Ma arvan, et peale nende dokumentide, mille küsimuses me üldse sinna sõitsime. Selles mitte midagi sellist polnud. Mina olin kajutis, dokumendid olid minuga.

K. M. Vaher:

Mitu pakki neil kaasas oli?

V. Voronin:

Mina arvan, et kui mingi kohver leiti, siis miks meile ei näidata, mis seal sees oli. Kui seal olid mingid dokumendid.... Meile kui kaasaosalistele nõ siis miks ei näidata?? Otseselt seotud isikutele. See on kas mingi väljamõeldis või kui seda näidati televiisoris, intervjuusid.

M. Leivo

Kõigepealt palun Evelynile tõlkida.

E. Sepp

Üldjoontes.

V. Voronin:

Meil oli ma pakun 2 kotti, isaga meil kahepeale üks ja vanaisal üks. Võib olla 3. kohvrit ei olnud. Oli diplomaat.

M. Leivo

Ma palun seda tõlget.

.....

M. Leivo: kas nimesid oli kottidel peal.

V. Voronin: ei mäleta, võib olla oli, võib olla mitte.

M. Leivo: kas teie poole pöördus keegi peale õnnetust, kohvri asjaolude täpsustamiseks, selgitamiseks.

Tõlk

Keegi ei ole pöördunud selles küsimuses.

V. Voronin: kottidega seoses mitte keegi. Esimest korda lugesime seda ajalehest.

M. Leivo

Kas see spekulatsioon selle kohvri üle on teie jaoks nüüd alates 1. aprillist üles kerkinud või oli see teil ka varem teada?

V. Voronin:

Alates 1. aprillist. Meie nüüd valmistame oma advokaadiga ja selle ajalehega hakatakse tegelema.

M. Leivo

Teie vanaisa kahtles veel selles.

V. Voronin:

Tema kahtles, aga mina arvan, et seda on vaja kasutada.

M. Leivo

hästi see on teie vaba voli ja ..

Tõlk:

Vahepeal ta ütles seda veel, et isegi need tuukrid, kes seal käisid nende käest küsiti, et kas on mingisugust kohvrit näinud.

M. Leivo

Palun kas on veel küsimusi?

E. Sepp

Te ütlesite, et olete isaga koos palju reisinud, see ei olnud teie esimene reis, kas te mäletate, kus kajutis te tavaliselt olite?

V. Voronin:

Kui me kuskil Helsingis oli või veel kuskil, me alati olime heades kajutites, luksis või.

E. Sepp

Ma veel korra sellesama kajuti kohta täpsustan. Mis seal kajutis umbes oli, mis mööbel või kui suur see oli?

V. Voronin:

Üldiselt väike kajut oli, eraldi tualett, dušši ma ei mäleta, kas oli, ühel pool oli voodi, teisel pool voodi. Minu arvates veel televiisorilaud teleriga, aga võibolla telerit ei olnud. Suhteliselt lihtne kajut

M. Leivo

Mul on üks küsimus, et kelle kaudu ja kuidas teie isa pileteid vormistas? Kas tal oli firmas oma sekretär või abi?

V. Voronin:

Ma arvan, et läbi firma sekretäri, kuna see oli ärireis, siis maksti kõik firma kaudu kinni.

M. Leivo

siis selline küsimus, et kas me võime rääkida selle naisega või mehega, kes tellis piletid, millise firma kaudu.

V. Voronin:

Põhimõtteliselt võib, mina ei tea, praegu nad ju enam ei tööta selles firmas, sest firmat ei ole, et neid inimesi otsida, tuleb Vassili Ivanovitšilt.

M. Leivo

Kes on Vassili Ivanovitš?

V. Voronin:

Vanaisa. Ma usun, et probleeme ei ole, sest arhiiv on olemas.

M. Leivo

Kui te tulite Soomest tagasi Eestisse.

K-M. Vaher

Mul on küsimus tuukrite kohta, mida te ütlesite vahepeal midagi tuukrite kohta?

Tõlk tõlgib vene keelde.

K-M. Vaher

Mis intervjuu see oli, seda tahaks kuulda?

V. Voronin:

Ausalt öeldes, ma enam ei mäleta, kas see oli kuskil lehes või meie kohalikus televisioonis oli see, et otsiti ja samas oli kuskil kirjutatud, et tuukrid ütlesid, et nad ei otsinud mitte midagi. Segane.

E. Sepp

Kas see oli hiljuti?

V. Voronin:

See oli ikka siis, ma ei pööranud tol ajal sellele tähelepanu. Umbes samal ajal.

M. Leivo

Mis ajal?

V. Voronin:

Kuskil aprillis või enne seda, mitte väga ammu. Me hakkasime sellele tähelepanu pöörama just nimelt siis, kui hakkasid spekulatsioonid jne artiklid, siis hakkasime rohkem tähelepanu pöörama.

M. Leivo: Lihtsalt et aru saada, küsin mõned asjad. Lihtsalt te saite teada sellest probleemist kuskil aprilli alguses?

V. Voronin:

Jah, me saime sellest teada minu arust 1. aprillil, kui ilmus leht, me lugesime.

M. Leivo

Teie ka mõnede tuukritega kohtusite?

V. Voronin:

Ei.

M. Leivo

Te saite sellest teada ajalehtede kaudu? Kohaliku ajalehe?

V. Voronin: jah, meile on Põhjarannik ja on teine veel. Ühel päeval oli ühes ja siis teises järgmisel päeval rohkem ja pikem.

nendes ajalehtedes oli kirjas, et anti tellimus...)

M. Leivo: ja siis te saite teda, et oli tellimus...

V. Voronin: seal oli kirjas, et Aleksandr- isa siis, on justkui süüdi selles, mis juhtus, et ma kohvris vedasin mingeid salajasi jne. ja selle pärast kogu laev uppus jne.

M. Leivo

Kas on sellega seoses veel küsimusi?

Rajasalu

Ta ütleb, et on rääkinud tuukritega, et tuukrid on filminud.

Tõlk: Ei ta ei ole, ta ütleb, et ta on lugenud või televiisorist on näinud, et seoses selle kohvri looga on küsitletud tuukreid ja nad on eitanud, et nad on sealt midagi otsinud.

M. Leivo

kui te saabusite Eestisse pärast sündmusi, kellega te kohtusite sadamas enne omakseid.

V. Voronin:

Politseiga ja peale selle mingi teenistusega. Meid pandi laua taha ja kohe võeti tunnistus ja kõik.

M. Leivo: et siis te andsite kirjaliku tunnistuse

V. Voronin:

Ma ei mäleta, keegi vist kirjutas üles ja meie pärast kirjutasime alla. Vist oli nii. Eestis kindlasti, aga Soomes ma ei mäleta, vist aga.... olid psühholoogid ja veel keegi.

E. Sepp

Mis keeles need olid, kes teid Soomes küsitlesid? Mis keeles küsitleti ja kes nad teie arvates olid, kes teid küsitles?

V. Voronin:

Ma arvan, et Soomes nad olid mitte venelased, aktsendid, kas soomlased või eestlased, ega ma ei pööranud tähelepanu. Eestis oli minu arust eestlane, vene keeles.

E. Sepp

Aga selle Soome küsitluse kohta. Selles nagu mingit keelebarjääri nendel, kes küsitlesid, ei olnud?

V. Voronin:

Ei olnud. Kõik olid rahulikud, kuid aktsendiga.

Ü. Rajasalu

Me oleme aru saanud, et te võtsite kaasa laeva peale teie jaoks just kompuutri ja printeri. Milline see printer välja nägi?

V. Voronin:

Väike kaasaskantav. Pisike. Ei mäleta, A4 formaat, pealt laetav, paber tuleb alt välja. Tavaline tööprinter.

Ü. Rajasalu

Kas isa töötas selle arvutiga?

V. Voronin:

Ei, arvutiga töötasin ainult mina.

K.-M. Vaher

Kas teie perekonnaga kunagi ühendust ei võetud mingites asjaoludes, mis puudutas Estoniat?

V. Voronin:

Peale ajakirjanike mitte keegi.

K.-M. Vaher

Kas te olite seal firmas muidu tööl ka 1994. aastal?

V. Voronin:

Minu meelest küll, sellepärast, et minu tööstaaž algas 15-aastaselt

K.-M. Vaher

Teie isa nagu inglise keelt ei osanud ühtegi sõna?

V. Voronin:

Mingi kaks, kolm sõna oskas.

K.-M. Vaher

Kõik suhted taanlastega lõite teie? See on siis juba millal, 1993. aastal?

V. Voronin:

Jah

K.-M. Vaher

Nii et, te olite 14-aastasena sisuliselt juba taanlastega läbirääkimistel?

V. Voronin:

Ma olin umbes 12-aastane, kui ma käisin Inglismaal õppimas inglise keelt 2-3 nädalat ja pärast seda võisin juba vabalt suhelda ja tõlkida.

M. Leivo

Kes teil praegu sugulastest Venemaal on?

V. Voronin:

Ausalt öeldes, on mul raske vastata, sest... no isal on õde. Vanaisal on seal vend. Aga rohkem vist ei ole. Lähedasi, kaugelt võib olla. Me ei suhtle eriti.

E. Sepp

Kas te olete kuulnud sellisest firmast, nagu Osühing Kosmos?

V. Voronin:

Tõlk

Ta on kuulnud sellest firmast. Pärast seda, kui Eesti eraldus Nõukogude Liidust, see oli üks esimesi firmasid, kes hakkas äri tegema. Kosmos.

E. Sepp

Mis äri, mis laadi äri?

V. Voronin:

Mul on raske öelda, sest ma olin 10-12. aastane.

E. Sepp

Kas teie isa oli sellega seotud?

V. Voronin:

Isa oli jah seotud. Kosmosega. Oli küll, nagu mäletan, aga ausalt öeldes... Vanaisa peaks seda paremini teadma. Juba 90-ndast.

Lutsar

Kas ta on rääkinud muidu praegu nendest põhjustest, miks nad sinna Taani tahtsid minna või ei ole?

M. Leivo

Ei, tema veel ei ole.

Lutsar

Ma tahtsingi küsida, et mis nad täpselt sinna Taani tegema läksid, kas tal on teada, kui kauaks?

V. Voronin:

Muidugi tean, olid mingid finantsprobleemid firmaga. Algul mingi aeg hästi töötasime, pärast algasid mingid probleemid. Sõitsite lahendama neid.

Vaher

Eba suhted 13-14-aastasega.

M. Leivo

Mis suurusjärgudes te suhtlesite, mis suurusjärgudes need võlad olid? Oli see 1 miljoni krooni, oli see 1 miljon dollarit?

V. Voronin:

Miljon dollarit see kindlasti ei olnud, võibolla miljon krooni, summat ei mäleta, ta oli seal taani kroonides, palju seal dollarites...

Ü. Rajasalu

Elko käest te ostsite nagu toiduaineid, töite Eestisse, saadeti ka Venemaale edasi. Milles see Elko teie firmale võlgu sai jääda?

V. Voronin:

Selles osas on mul raske öelda, me müüsimme või ostsime. Me olime seotud Taani lihatoodetega, liha, sink, vorst ... suurte vabrikutega, mis tootsid liha. Mille alusel see võlg tuli, on raske öelda, võib-olla sellest, etma ei tea, millest see võlg tekkis. Mitteõigeaegsetest saadetistest jne. ma ei tea seda.

E. Sepp

Kas te mäletate mõnda selle Taani äripartneri nime?

V. Voronin:

Muidugi mäletan, me oleme veel kohtunud nendega, Kai Jensen ja tema naine oli venelane Tatjana Jensen, ma ei tea kuidas neid nimesid kirjutatakse.

M. Leivo

Suur tänu teile, kui meil on veel küsimusi, meil on teie kontaktandmed, nii et, siis võtame ühendust. Aitäh!

V. Voronin lahkus

E. Sepp

Minu meelest see kohvri ja filmilugu ei ole kuskilt välja mõeldud lugu, see on nii mitmes kohas dokumenteeritult läbi käinud.

K.-M. Vaher

See on filmilindil.

M. Leivo

Räägime nüüd edasi.

K.-M. Vaher

Asjad lähevad aina segasemaks, Margus. Järgmises intervjuus saavad olema veel segasemad.

M. Leivo

„Aeg luubis” tahtis intervjuud ja ma ütlesin, et ma ei anna rohkem intervjuusid. Lihtsalt ei anna.

K.-M. Vaher

Mul on, kui Tarmo Vahter võtab selle härrasmehe ette, siis tuleb nihuke segadus.

Räägitakse läbisegi.

M. Leivo

Las võtab, see on tema asi, eks.

Reisijate nimekirju võib olla, ükskõik, Krjutškov on üks, aga tema on V. Voronin ja see isa oli ka V. Voronin. Aga mida ma tahan öelda, et see kõik on see töö, mis oleks pidanud tehtama ära 12 aastat tagasi. Kurat, no siis oleks olnud värskelt meeles, kõik oleks ühekaupa pidanud üle küsima ju. Ma ei tea, seda ei ole tehtud. Niikui tops-riik. Nagu Randpere täna ütles, et Rootsi eetikakomisjon võttis vastu kuradi otsuse. Mis kurat puutus siia Rootsi? Kus Eesti jäi?

E. Sepp

Seda vist sellel hetkel realselt Ja siis oli Tarand Eesti Vabariigi valitsuses just sellel ajal. Tõlki rohkem ei ole vaja. Suur aitäh!

III Margus M. Kurmi kuulamine. Arutelu

M. Leivo:

Sina oled nüüd saanud kolmanda mandaadi ja ma arvan, et meie komisjoni ootab ees ehk midagi taolist. Aga ma küsiks sinu käest, eks me kõik ole kursis selle aruandega, me oleme kõik seda lugenud ja järjest rohkem nagu teatud mõttes solvume kellegi peale, keda me ei oska näpuga nimetada, aga kelle pärast me täna teeme seda tööd, mida oleks võinud teha 12 aastat tagasi. Margus kas sa suudad meile rääkida selle V. Voronini kohvrast. Mis asi on V. Voronini kohver, kuidas see teema üles kerkis, kuid kui tõsine see teema on? Ütlen, et me kohtusime praegu V. Voronini omastega ja ma küsin.

M. M. Kurm:

Te ei ole esimesed, mina ei ole nendega kohtunud aga...

K.-M. Vaher

Meil oli küll tunne, et me oleme esimesed.

M. Leivo

Meil on küll tunne, et meil on pärast Estonia huku komisjoni oleme esimesed, kes on V. Voronin:iga ametlikult riigitasandil kohtunud.

M. Kurm:

Ametlikult küll ehk.

K.-M. Vaher

Lihtsalt tekkis ainult üks küsimus

M. Leivo

Kes see V. Voronin oli, kus siis see V. Voronin kadus.

M. Kurm:

Ta suri 2002

K.-M. Leivo

98. aastal minu teada.

M. Kurm:

Mis V. Voronini kohver. Selles mõttes, kui tõsine see teema on, siis selles aruandes on 34 punkti, siis on ta tõsiduselt 34. Aga kui lisada kogu sellesse töösse veel mitmed asjaolud, mida ei jõudnud lõpuni kontrollida, mis muul põhjusel jäid siit arvamusest välja, siis on see järjekorranumber võibolla veelgi kaugemal. Küsimus on selles mõttes, et mis meil on, meil on üks filmilõik, kus on näha tuukri tegevus ja kus on kuulda tuukri ja tuukri juhi vaheline dialoog. See on see objektne pilt, mis on näha. Mida sellest tegevusest sellest teadmisest järeldada või kuidas seda tõlgendada, neid võimalusi on kindlasti väga mitmeid. Üks tõlgendus on antud see, et otsitakse konkreetset kohvrit jne ja seda võib sealt tõesti järeldada mõningatest asjaoludest, muuhulgas ka mõningatest fraasidest, mida ütleb see tuukrijuht jne. Aga võib olla ka erinevaid tõlgendusi. Vähemalt kaks tõlgendust, mida mina lihtsalt puhtalt omast peast olen välja mõelnud, kuidas võiks seda nähtavat tõlgendada. Aga mina ei saa mõelda midagi peast välja ja panna kuhugi kirja. Selles mõttes peaksid sellele küsimusele vastama need, kes seda operatsiooni korraldasid, need tuukrid, kes seal all olid. Muu kõik on selles mõttes spekulatsioon. Ja nüüd küsida, et kust on see spekulatsioon üles tõusnud, siis on ta olnud ilmselt algusest peale. Nagu te teate, on ta jõudnud nendesse raamatutesse, kui omal ajal uurimiskomisjon töötas, siis sellest räägiti. See kohvri otsimise versioon on mulle teadaolevalt ainus, mis on nagu ... Muud seletust ma ei ole kuskilt kuulnud.

K.-M. Vaher

Ma veel küsiks, et mis seal lindil täpselt toimub? Meie ei ole seda keegi näinud, kas sina oled näinud?

M. Kurm:

Mina olen muidugi näinud.

K.-M. Vaher

Kas seal on see kohver filmitud?

M. Kurm:

See kohver on seal näha jah.

K.-M. Vaher

Milline see kohver välja näeb?

M. Kurm:

Diplomaatkohver.

E. Sepp

Kui suur see nahkdiplomaat eks?

M. Kurm:

Nahkdiplomaatkohver.

Rajasalu

Niisugune lai või?

M. Kurm:

Selle pildi pealt on väga raske näha, pigem ma ütleks, et ta ei ole see päris, nagu Vene ajal olid päris pisikesed niisugused, vaid ikkagi natuke laiem.

K.-M. Vaher

Kas ta on Seal on nimesilt peal?

M. Kurm:

Seal on jah niisugune nagu on kohvritel selline lapakas, plaat, kus on ilmselt kile, kuhu vahele saab panna nime. See on see, millega seal pikalt tegeldakse.

K.-M. Vaher

Ja ta loeb korduvalt ette seda nimesildil oleva nime?

M. Kurm:

Sest ta algul ütleb seda, aga see tuukrite jutt on selline ...

M. Leivo

Rootsikeelne?

M. Kurm:

Ei, ingliskeelne, tuukrid räägivad ja need räägivad seal suhteliselt Briti inglise keelt, selgelt Briti aktsendiga, mitte ameeriklased.

K.-M. Vaher

Ja siis nad tõenäoliselt toovad selle kohvri üles?

M. Kurm:

Selles mõttes, mis nad siis räägivad? Räägivad, oleks teadnud, ma oleksin selle kaasa võtnud. Mul on see õigesse kohta keritud, nii et ma võin igal ajal seda kasutada.

M. Leivo

Muuseas lepime sinuga kokku veel täiendavalt, et me tahame kogu seda filmimaterjali näha, mida sina oled vaadanud

M. Kurm:

Neid on kohutavalt palju, ma ei tea mitu tundi, kokku on kuskil 60 – 70 tundi neid filme ja ma arvan, et mina olen läbi vaadanud umbes

Ü. Rajasalu

Oled sa midagi uut teada saanud nendest filmidest, et mida enne ei teadnud?

M. Kurm:

Ma räägiksin kohvri osas lõpuni, seal nad tõesti võtavad selle ette ja siis ta ütleb selle nime, aga selle tuukri jutt on selline hästi moonutatud hääl, sellest on väga raske aru saada. Tõenäoliselt see seal üleval ei saa aru ja siis ta ... ja siis nad kordavad ja ... seda nime. Mul on see pähe kulunud juba, Viktor, Oskar, Romea, Alfa, India jne, siis on jälle vahet ja siis tulevad selle nime juurde tagasi, lihtsalt see on nagu kõige kahtlasem moment, et nad kulutavad üks paar minut selleks, et saada seda nime kirja ja selles logis on ka kirjas, iga asja kohta, mis need tuukrid tegid, pandi logiraamatusse kirja. Seal on ka see kirjas, etinglise keeles... ja seal on see nimi ikkagi valesti, et lõpp on kuidagi ära soditud.

K.-M. Vaher

Ja üks Aleksander V. Voronin oli sellel laeval?

M. Kurm:

Jah, seal oli see perekond, kus olid need kolm inimest, kes ellu jäid ja üks, kes hukkus. Ma arvan, et sellest nad rääkisid või ei rääkinud?

E. Sepp

Ei.

M. Kurm:

Väga täpselt peas ei ole, aga mitte V. Voronini nimeline. See oli just selle

Ü. Rajasalu

Krjutškovi nimeline?

M. Kurm:

Krjutškovi nimeline ja üks nendest või isegi kaks Krjutškovi vist hukkusid.

E. Sepp

